

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра галузевої соціології

«___» _____ 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ**

для студентів

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 054 «Соціологія»
Освітній рівень: «Бакалавр»
Освітня програма: «Соціологічне забезпечення управлінських процесів»
Вид дисципліни: вибіркова

Форма навчання: денна
Навчальний рік: 2023/2024
Семестр: 8
Кількість кредитів ECTS: 4
Мова викладання, навчання
та оцінювання: українська
Форма заключного контролю: іспит

Викладач: Ольга БЕЗРУКОВА

Продовжено: на 20__/20__ н.р. (_____) «___» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. (_____) «___» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2023

Розробник програми: Ольга БЕЗРУКОВА, завідувач кафедри галузевої соціології, доктор соціологічних наук, доцент

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри галузевої соціології
(Ольга БЕЗРУКОВА)

Протокол № 19 від 28 серпня 2023 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол № 10 від «31» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії _____ Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – формування знань щодо теоретико-методологічних, методичних та організаційних аспектів розвитку та функціонування корпоративної соціальної відповідальності; теорії та практики соціальної відповідальності з позиції сучасних стандартів соціальної політики, соціальної звітності, етики бізнесу й прав людини в умовах інтеграції концепції стійкого розвитку і набуття ними відповідних професійних компетенцій, що забезпечують формування соціально-відповідальної поведінки.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Розуміння основ соціального менеджменту.

2. Теоретичні та практичні знання щодо функціонування організацій різного рівня та управління ними.

3. Анотація навчальної дисципліни. В сучасних умовах актуалізується необхідність формування нової парадигми суспільного розвитку. Дисципліна «Корпоративна соціальна відповідальність» призначена для формування у студентів уявлення та розуміння теорії, методології та практики корпоративної соціальної відповідальності. В межах дисципліни розкрито механізми формування корпоративної соціальної відповідальності на рівні відносин між роботодавцями та працівниками, контрагентами, корпораціями та владними структурами. Особливу увагу приділено фінансовій та нефінансовій звітності, що виступає інструментом розвитку корпоративної соціальної відповідальності. А методичні підходи щодо оцінювання ефективності корпоративної соціальної відповідальності дозволять майбутнім фахівцям набутти необхідні навички для роботи в цій сфері.

4. Завдання (навчальні цілі):

- формування системного мислення фахівців різних рівнів на основі новітніх підходів до управління;
- формування у студентів базових знань в області теорії і практики корпоративної соціальної відповідальності;
- використання можливостей корпоративної соціальної відповідальності для забезпечення сталого розвитку держави та стабільного розвитку підприємств;
- набуття навичок формування нефінансової звітності з корпоративної соціальної відповідальності.

Це спрямовано на формування наступних компетентностей:

- СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.
- СК10. Здатність застосовувати отримані знання в процесах прийняття рішень.
- СК14. Здатність визначати соціальні механізми стабільного функціонування та розвитку організаційних систем.

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання: (1) знати; 2) вміти; 3) комунікація; 4) автономність та відповідальність	Форми (методи або технології) викладання та навчання	Методи оцінки та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці
	Результат навчання			
1.1	Вміти застосовувати набуті знання з проблематики корпоративної соціальної відповідальності при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, опитування	10
1.2	Вміти узагальнювати матеріали аналізу для формування пропозицій щодо удосконалення програм корпоративної соціальної відповідальності.	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, контрольна робота 1, опитування	20
2.1	Розуміти напрямки розвитку корпоративної соціальної відповідальності як чинника підвищення конкурентоспроможності	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, опитування	10

2.2	Розуміти напрямки формування ефективної взаємодії роботодавців з персоналом на засадах соціальної відповідальності, відносин підприємства із зовнішніми організаціями на засадах корпоративної соціальної відповідальності	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, опитування	15
3	Навчитися збирати й оцінювати інформацію з корпоративної соціальної відповідальності для прийняття рішень і формування пропозицій до програм розвитку організації	самостійна робота, презентація практичного завдання.	презентація групового практичного завдання	15
4	Вміти ідентифікувати, аналізувати і ранжувати очікування зацікавлених сторін організації з позицій концепції корпоративної соціальної відповідальності	практичне завдання, самостійна робота	презентація групового практичного завдання, контрольна робота 2	30

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3	4
Програмні результати навчання (назва)						
ПРН08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури					+	+
ПРН13. Прогнозувати тенденції розвитку організаційних структур в умовах суспільних змін та глобальних трансформацій	+	+		+	+	+
ПРН17. Визначати та конструювати соціальні механізми стабільного функціонування та розвитку соціальних систем різного рівня		+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання знань студентів:

- семестрове оцінювання:

- активна робота студента під час проведення практичних занять (ПН1.1; ПН1.2; ПН2.1; ПН2.2) – **20/12 балів**.
- виконання двох контрольних робіт (ПН1.1, ПН1.2, ПН2.1, ПН2.2; ПН4) – **30/18 балів** (2 контрольні роботи по 15 максимальних та 9 мінімальних балів за кожну).
- виконання та презентація результатів групового практичного завдання (ПН3; ПН4) – **10/6 балів**.
- можливість отримати бали, які будуть перераховані замість виконання двох контрольних робіт – надання сертифікату з проходження безкоштовних онлайн-курсів (ПН1.1; ПН1.2; ПН2.1; ПН2.2; ПН4) на вибір: Корпоративна Соціальна Відповідальність <https://impactorium.org/uk/courses/korporativna-socialna-vidpovidaln/> або Професія Фахівець з КСВ (Корпоративна соціальна відповідальність) <https://eduhub.in.ua/courses/scorm-kurs-21-korporativna-socialna-vidpovidalnist> (до 30-ти балів)

- підсумкове оцінювання іспит ПН 1.1, ПН 1.2, ПН 2.1, ПН 2.2, ПН 3, ПН 4 – 40/24 бали;

- умови допуску до підсумкового іспиту: Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – 36 балів для одержання допуску до іспиту мають обов'язково подати письмові роботи – відпрацювання пропущених практичних занять з кожної невідпрацьованої теми дисципліни та презентувати результати практичного завдання

7.2 Організація оцінювання.

1. *Практичні заняття* оцінюються за фактом їх реального проведення, а бали накопичуються протягом усього семестру.
2. *Контрольна робота 1* спрямована на перевірку знань щодо сучасних технологій, що застосовуються в роботі з персоналом виконуються студентами в межах практичного заняття після вивчення тем 1-5
3. *Контрольна робота 2* спрямована на перевірку опанування конкретними виразами, що застосовуються під час тренінгів в роботі з персоналом виконуються у межах практичного заняття після вивчення тем 6-10.
4. *Групове практичне завдання* «Формування пропозицій щодо удосконалення наявних програм корпоративної соціальної відповідальності, що реалізуються в сучасних організаціях» виконуються студентами в групах по 2-4 особи протягом семестру та презентуються ними під час проведення останнього практичного заняття.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№ тем	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Соціальна відповідальність в суспільстві				
1	Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку	2	4	6
2	Формування відносин роботодавців з працівниками на засадах соціальної відповідальності	2	2	6
3	Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	2	2	6
4	Рівні і показники соціальної відповідальності бізнесу	4	4	6
5	Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні	2	2	6
Контрольна робота 1			2	
Корпоративна соціальна відповідальність				
6	Сутність концепції корпоративної соціальної відповідальності	4	4	6
7	Сучасні моделі корпоративної соціальної відповідальності	2	2	6
8	Практика трудових відносин крізь призму концепцій корпоративної соціальної відповідальності та корпоративного громадянства в Україні	2	2	6
9	Фактори ефективності функціонування інструментів корпоративної соціальної відповідальності в управлінні організацією	2	4	6
10	Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю	4	4	6
Контрольна робота 2			2	
Всього:		26	34	60

Загальний обсяг дисципліни – 120 годин, в тому числі:

лекції – 26 годин;

практичні заняття – 34 години;

самостійна робота – 60 годин

9. Рекомендована література:

Основна:

1. Корпоративна соціальна відповідальність: підручник/ О. Гирик, О. Денис, О. Дубовик, І. Жеребило, А. Зінченко, Н. Реверчук, М. Саприкіна, Р. Семів, З. Скринник, К. Телок; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко, д-ра екон. наук, проф. А.Я. Кузнєцової. К.: УБС НБУ, 2009. С. 81-128, 133-167, 190-220.
2. Котлер Ф. Н. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Пер. з англ. С. Ярнич. К.: Стандарт, 2005. С. 30-78, 101-134, 168-250.

3. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – 2015. С.40-82, 135-170.
4. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: розуміння та впровадження. К.: 2013. 48 с.

Додаткова:

1. Безрукова О.А. Відповідальність в сучасному світі: соціологічні інтерпретації та емпіричні студії/ Монографія. Вид-во комунального закладу “Хортицький національний навчально-реабілітаційний багатопрофільний центр” Запорізької обласної ради, 2015. 308 с.
2. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика: підручник/ Саприкіна М. А., Ляшенко О., Саснус М. А., Місько Г. А., Зінченко А. Г., за наук. ред. д.с.н, проф., засл. діяч науки і техніки України Редькіна О. С. К.: ТОВ «Фарбований лист», 2011. 480 с.
3. Лазоренко О. Корпоративна соціальна відповідальність в Україні: експертна думка: зб. статей та рекомендацій/ К.: Стилос, 2007. 321 с.
4. Лазоренко О., Колишко Р., та ін. Посібник із КС «Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності». К.: Видавництво «Енергія», 2012.
5. Петрос О.М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної соціальної політики: [монографія] / Ольга Михайлівна Петрос. – К.: Центр учбової літератури, 2012. 152 с.
6. Баюра Д.О. Оцінювання рівня корпоративної соціальної відповідальності компаній /Д.О. Баюра // Теоретичні та прикладні питання економіки. К.: ВПЦ «Київський університет». 2009. № 18. С. 259-264
7. Баюра Д.О. Формування системи корпоративного управління на засадах соціальної відповідальності // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія «Економіка». 2013. № 10. С. 18–22.
8. Гришук В.К. Соціальна відповідальність. Навчальний посібник, Львівський університет внутрішніх справ. 2012. 152 с.
9. Діагностика стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки): монографія / О.Ф. Новікова, М.С. Дейч, О. В. Панькова та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Донецьк, 2013. 296 с.
10. Євтушенко В.А. Оцінка корпоративної соціальної відповідальності: методи, об'єкти, показники / Вісник НТУ «ХПІ». 2013. № 46. С. 53-63.
11. Лазоренко О. Корпоративна соціальна відповідальність в Україні: експертна думка: зб. статей та рекомендацій/ К.: Стилос, 2007. 152 с.
12. Лазоренко О., Колишко Р., та ін. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності. К.: Видавництво «Енергія», 2008.
13. Ласукова А.С. Порівняльний аналіз моделей корпоративної соціальної відповідальності в банках світу // Вісник Запорізького національного ун-ту. 2012. № 3. С. 181-188.
14. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: моногр. / за ред. А.М. Колота К.: КНЕУ, 2012. 501 с.
15. Соціальна відповідальність бізнесу: монографія / О. П. Гоголя, І. П. Кудінова; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Ніжин: Лисенко, 2011. 175 с.
16. Соціальна відповідальність бізнесу – виклик часу // Фармацевт-практик. 2012. № 7-8. С. 6-7.
17. Супрун Н.А. Інститут корпоративної соціальної відповідальності: принципи, завдання та пріоритети розвитку // Наук. праці Донец. нац. техн. ун-ту. Сер.: економічна. Донецьк: ДонНТУ, 2011. Вип. 40-2. С. 190-196.
18. Піра Н.О. Напрями впровадження системи корпоративної соціальної відповідальності в практику українських підприємств [Електронний ресурс] / Н.О. Піра, А.І. Івашенко // Ефективна економіка – 2013. – № 11. – Режим доступу: www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2502.